

Verborgen schatten: De kunstcollectie van AkzoNobel

Keith Edmier, *Victoria Regia (First Night Bloom)*, foto Piet Augustijn

Wie het hoofdkantoor van AkzoNobel aan de Amsterdamse Zuidas bezoekt, komt direct in aanraking met kunst. Naast de ingang is sinds 2016 de publiek toegankelijke kunstruimte Art Space gevestigd. Een initiatief van de AkzoNobel Art Foundation om maatschappelijk relevante thema's door middel van kunstwerken uit de eigen collectie in thematentoonstellingen aan het publiek te tonen. "Kunst weerspiegelt wie wij zijn – als samenleving, als individu en als onderneming. De kunstcollectie dient als bron van innovatie en creatieve reflectie en als expressie van de maatschappelijke, culturele en sociale verantwoordelijkheid van AkzoNobel." Het statement van het bedrijf wordt bij iedere tentoonstelling onder de aandacht gebracht. Momenteel is de tentoonstelling *Common Ground* te zien waarin

kunstwerken zijn opgenomen waarin het begrip gemeenschappelijke grond het samenbindende thema is. Plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten, op fysiek, intellectueel en spiritueel niveau. In de tentoonstelling verbeeld en uitgedragen door drie generaties kunstenaars.

Door Piet Augustijn

AkzoNobel is een Nederlandse multinational met activiteiten op het gebied van verf, coatings en chemie. Het hoofdkantoor bevindt zich aan de Christian Neeffestraat in Amsterdam. Wereldwijd werken zo'n 35.000 mensen bij het bedrijf. Over 2017 bedroeg de omzet ruim 14 miljard euro en de onderneming is

actief in meer dan 80 landen.

De AkzoNobel Art Foundation verzamelt en toont sinds 1996 kunst van internationaal gerenommeerde kunstenaars en jong talent en heeft inmiddels een collectie die bestaat uit ongeveer 1800 kunstwerken waarvan het leeuwendeel verdeeld is over de locaties Amsterdam (hoofdkantoor) en Arnhem (Shared Services and Business Support Center). Met de werken uit deze collectie – schilderijen, foto's, wandkleden, glas, videokunst, sculpturen, keramiek – wil de Art Foundation een stimulerende werkomgeving creëren waarbinnen kunst en bedrijf met elkaar in dialoog staan als communicerende vaten. De werken hangen en staan opgesteld in gemeenschappelijke ruimten als het bedrijfsrestaurant, vergaderzalen, meetingrooms en zitruimtes. De rijke verzameling heeft grote veranderingen in relatie tot het moederbedrijf succesvol doorstaan en blijft ook nu, na de recente verkoop van de chemietak aan het Amerikaanse private-equityhuis Carlyle Group bijeen. De Art Foundation is een zelfstandige stichting en wordt niet opgesplitst maar biedt zowel letterlijk als figuurlijk gemeenschappelijke grond in het kantoorgebouw waar de komende jaren zowel de lakkendivisie van AkzoNobel als de chemietak gehuisvest zijn.

Wisselingen

De AkzoNobel Art Foundation is een klein team dat verantwoordelijk is voor het aankoopbeleid, tentoonstellingen, beheer en behoud en communicatie. Daarnaast helpen enkele kunstenaars bij het inrichten van tentoonstellingen, het beheer van de werken en bij rondleidingen van de uiteenlopende groepen belangstellenden, van scholieren en studenten tot klanten, kunstliefhebbers en (buitenlandse) relaties. Charlotte Flore Rommerts, freelance projectmanager: "De hele collectie rouleert regelmatig in de gebouwen in Amsterdam en Arnhem en er worden vaak werken uitgeleend aan internationale musea. Die regelmatige interne wisselingen zorgen ervoor dat de medewerkers steeds fris naar werken kijken, maar ook dat er niet veel opslagruimte nodig is. In het hoofdkantoor is een klein intern depot waar voornamelijk plat werk (schilderijen, tekeningen) aan rekken hangt, in Arnhem is nog een ruimte waar ruimtelijk werk in kisten wordt bewaard. Niet meer dan 10% bevindt zich in die depots. Alle werken worden bij binnenkomst ingevoerd in het systeem zodat we een werk altijd kunnen lokaliseren. Bovendien kent AkzoNobel een leiderschapsprogramma waarbinnen kunst wordt ingezet voor de ontwikkeling van het personeel."

Om de collectie te ordenen en toegankelijk te maken, zijn de verschillende kunstwerken in de collectie ingedeeld op thema. Deze thema's, die zijn gebaseerd op maatschappij en individu, ruimte, kleur en onderzoek en duurzaamheid, zijn niet in beton gegoten. Vaak overlappen ze elkaar of zijn ze onderling verbonden

door subthema's. Kunstwerken kunnen ondergebracht worden bij meerdere thema's en subthema's tegelijk. "Ieder kunstwerk is open voor interpretatie en iedere thematische classificatie is dan ook afhankelijk van de interpretatie van de toeschouwer", zegt Charlotte Flore Rommerts. "De collectie kan vanuit allerlei perspectieven bekeken en benaderd worden. Maar er is soms een indirecte link met de activiteiten van het bedrijf."

Ontmoetingsplek

De AkzoNobel Art Space is een ontmoetingsplek voor collega's, klanten en kunstliefhebbers, voor de Amsterdammers, maar ook voor mensen uit andere steden of zelfs andere landen. De vernieuwende presentatievorm is uniek ten opzichte van veel andere collecties. Waar de meeste bedrijfscollecties voornamelijk functioneren in een gesloten werkomgeving, privécollecties alleen op uitnodiging te bezichtigen zijn, en musea kunsthistorische verantwoording dragen, is hier een nieuwe presentatievorm gevonden. "Het is geen traditionele tentoonstellingsruimte, maar een flexibele en dynamische kunst- en ontmoetingsruimte", zei Hester Alberdingk Thijm, directeur van de AkzoNobel Art Foundation bij de opening in 2016. "De ruimte is specifiek ontworpen om mensen naar binnen te trekken en ontmoetingen met elkaar tussen de kunst te faciliteren, waarbij zichtlijnen spannende doorkijkjes bieden naar de verschillende kunst ruimtes die toch intiem blijven. In deze dynamische open ruimte kunnen wij onze collectie tentoonstellen van internationale hedendaagse kunst die wij de afgelopen 20 jaar hebben opgebouwd."

De Art Foundation kiest met name voor nieuwe en soms nog onbekende talenten in de kunstwereld. "De pioniersgeest van kunstenaars maakt kunst en cultuur een voorloper van innovatie," zei Alberdingk Thijm twee jaar geleden. "Door buiten de gebaande paden te

Frank Havermans, *KAPKAR/WSIP-AN*, foto Martin van Welzen

Maria Roosen, *Tent*, foto Piet Augustijn

lopen met creatief denken, keuzes voor onverwachte materialen en de soms unieke wijze waarop ze hun ideeën uitwerken, creëren zij niet alleen kunst, maar ook inzichten die we weer terug zien buiten de kunstwereld. Kunst in een bedrijfscollectie moet meer karakter hebben dan elders. Een kantoorruimte is geen witte galerie, andere mooie of lelijke zaken trekken de aandacht zoals grote tafels, bureaus en uitzicht over de stad. Kunst moet veel meer kunnen dan zichzelf zijn. Het moet de ruimte naar zich toe kunnen trekken."

Kunstenaars

Een greep uit de namen laat zien dat de collectie divers is, zowel wat kunst als kunstenaars betreft: Gijs Assmann, Frank Havermans, David Bade, Merijn Bolink, Tom Claassen, Adam Colton, Koen Delaere, Elspeth Diederix, Nicolas Dings, Marlene Dumas, Gijs Frieling, Helen Frik, Damien Hirst, Esther Jiskoot, Claudy Jongstra, Anish Kapoor, Natasja Kensemil, Aernout

Mik, Navid Nuur, Ripilotti Rist, Maria Roosen, Charlotte Schleifert, Toon Verhoef, Robert Zandvliet, e.a. Op de patio op de tweede verdieping staat het werk *Victoria Regia (First Night Bloom)* van de Amerikaanse kunstenaar Keith Edmier die 'special effects' maakte voor de filmindustrie. Hij deed onderzoek naar een grote plant en was op zoek naar de beste manier om die plant uit te beelden in tactiele materialen. De plant is uiteindelijk vijf meter hoog geworden en gemaakt van polyester, hars, siliconen rubber en acryl. De plant komt voor in het Amazonegebied en de bloemen bloeien slechts twee nachten per jaar. Edmier verrichtte onderzoek naar het groeiproces van deze waterlelie. Het werken met de nieuwste materialen en de centrale rol van onderzoek verbindt de kunstenaar met de dagelijkse praktijk van AkzoNobel.

Common Ground

In de recente tentoonstelling *Common Ground* probeert Hans Op de Beeck met het beeld *Tatiana (Butterfly)* de zintuigen van de bezoeker te stimuleren. Het werk houdt de blik van de toeschouwer vast en dwingt als het ware ons een voorstelling te maken van wat het meisje voelt. De dubbele schoenen van Ulrike Rehm (twee kinderschoentjes ingebed in een paar ouderwetse herenschoenen) staan model voor de mannelijke equivalent van de navelstreng. Het werk verwijst naar de universele, wederzijdse liefde tussen ouders en hun kinderen, naar een gevoel van veiligheid en verbondenheid. De glazen gebruiksvoorwerpen bij de *Tent* van Maria Roosen geven gevoelens als bloei, groei, vruchtbaarheid, liefde en dood weer. Het werk verwijst naar de obstakels die je moet overwinnen voordat de belofte van beschutting werkelijkheid wordt. Met het speciaal voor de tentoonstelling gerealiseerde grote schilderij *Common Background* laat Gijs Frieling de oerrelatie zien tussen mens en natuur, de basis van onze gemeenschappelijke achtergrond. Behalve de in bruikleen verkregen video *Nummer acht-Everything is going to be alright* van Guido van der Werve, komen alle werken uit de collectie van AkzoNobel Art Foundation. Nog het gehele jaar te zien met dynamische wisselingen binnen het thema.

www.artfoundation.akzonobel.com